

Trí tuệ nhân tạo (AI) - thách thức trong công tác bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng, đấu tranh, phản bác các quan điểm sai trái, thù địch

ThS. NGUYỄN PHƯƠNG ANH

Học viện Báo chí và Tuyên truyền; Email: phuongank.ajc@gmail.com

Nhận ngày 15 tháng 10 năm 2023; chấp nhận đăng tháng 4 năm 2024.

Tóm tắt: Chúng ta đang sống trong một thế giới có nhiều biến đổi và tác động chưa từng có của cuộc Cách mạng công nghiệp lần thứ tư. Thời gian gần đây, hàng loạt các công trình nghiên cứu về trí tuệ nhân tạo (AI) đã trở thành một "con sốt". Việc phát triển một số sản phẩm AI đã và đang có những ảnh hưởng trực tiếp đến mọi khía cạnh của đời sống như: công nghiệp, sản xuất, giao thông vận tải, dịch vụ, y tế, giáo dục, và cả chính trị, đặc biệt, đặt ra nhiều thách thức trong công tác bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng, đấu tranh phản bác các quan điểm sai trái, thù địch ở Việt Nam hiện nay.

Từ khoá: Trí tuệ nhân tạo, AI, cách mạng công nghiệp 4.0, thách thức, bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng.

Abstract: We are living in a world of unprecedented changes and impacts of the Fourth Industrial Revolution. Recently, a series of research works on Artificial Intelligence (AI) have become hot. The development of some AI products has directly influenced every aspect of life such as manufacturing industry, transportation, services, healthcare, education, and even politics. It poses various challenges in protecting the Party's ideological foundation, combating and refuting erroneous and hostile viewpoints in Vietnam today.

Keywords: Artificial Intelligence, Fourth Industrial Revolution, challenges, protecting the Party's ideological foundation.

1. Trí tuệ nhân tạo hay còn gọi là AI, là chữ viết tắt của từ tiếng Anh Artificial Intelligence. Đây là một lĩnh vực trong khoa học máy tính và công nghệ thông tin tập trung nghiên cứu và phát triển các hệ thống và chương trình máy tính có khả năng mô phỏng và thực hiện các nhiệm vụ thông minh tương tự như con người. Mục tiêu chính của AI là tạo ra hệ thống máy móc có khả năng học hỏi, suy luận, tư duy, thực hiện các công việc như nhận dạng hình ảnh, xử lý ngôn ngữ, xử lý thông tin, sáng tạo nội dung, điều khiển, giải quyết vấn đề một cách tự động mà trước đây chỉ có con người mới thực hiện được.

2. Chỉ trong khoảng 2 năm gần đây, các nhà

sáng lập AI cho ra mắt hàng loạt các ứng dụng và được sử dụng rộng rãi như: Ứng dụng có khả năng tạo ra văn bản tự động⁽¹⁾, tạo văn bản tương tác các cuộc trò chuyện và chatbot dựa trên nhu cầu và yêu cầu người dùng. Ứng dụng AI tạo/chỉnh sửa ảnh⁽²⁾ có thể tạo ra bức ảnh hoàn toàn mới dựa trên các thông tin được cung cấp, cải thiện chất lượng ảnh, loại bỏ đối tượng không mong muốn và tạo hiệu ứng đặc biệt. Ứng dụng AI tạo/chỉnh sửa âm thanh⁽³⁾ có thể tạo ra nhạc và âm thanh độc đáo, tùy chỉnh theo tình huống hoặc cảm xúc, loại bỏ, xử lý âm thanh không mong muốn trong bản ghi âm. Đầu năm 2023 vừa qua là thời điểm bùng nổ công cụ

chatbot phổ biến ChatGPT do OpenAI. Đây là ứng dụng AI có khả năng trả lời câu hỏi, soạn email, tạo mã và thậm chí là viết toàn bộ bài luận từ đầu, giúp tạo ra các công cụ dịch thuật, công cụ phân tích ngôn ngữ, công cụ trích xuất thông tin, □ Theo thống kê⁽⁴⁾, chỉ sau 2 tháng ra mắt, ChatGPT đã cán mốc 100 triệu người dùng và trở thành ứng dụng có tốc độ phát triển nhanh nhất trong lịch sử. Ngoài ra các nền tảng sử dụng AI cũng có số người dùng khủng như nền tảng chia sẻ video ngắn TikTok sau 9 tháng từ khi phát hành toàn cầu đã đạt 100 triệu người dùng.

Sự ra đời của AI đã mang lại lợi ích đáng kể cho người dùng như giảm thiểu thời gian và công sức cần thiết cho việc biên tập nội dung so với các phương pháp truyền thống, giúp người sử dụng có thể thu thập và nắm bắt thông tin từ các nguồn khác nhau một cách tự động và nhanh chóng, tăng cường hiệu suất làm việc và tiết kiệm thời gian trong công việc. Hơn nữa, các ứng dụng này cũng có thể linh hoạt ứng dụng vào tất cả các lĩnh vực đời sống như chính trị, kinh tế, văn hóa, giáo dục, báo chí, âm nhạc, điện ảnh, y tế... đặc biệt cả trong công tác bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng.

Các hệ thống AI có thể hỗ trợ tổ chức và quản lý các văn bản, tài liệu, báo cáo, tìm kiếm và truy xuất thông tin nhanh chóng, từ đó giúp đảm bảo việc sử dụng tri thức hiệu quả và chính xác. Với những điểm mạnh của AI, có thể tận dụng khả năng giám sát truyền thông và phân tích nội dung trên các nền tảng truyền thông và mạng xã hội. Điều này giúp nhận biết và xử lý kịp thời những thông tin giả mạo, tin tức không chính xác hoặc những hoạt động xuyên tạc trên mạng xã hội, từ đó đảm bảo nền tảng tư tưởng của Đảng được bảo vệ và phát triển □ Tận dụng những điểm mạnh của AI để xây dựng kế hoạch tuyên truyền, truyền tải nội dung tuyên truyền một cách nhanh chóng. Tuy nhiên, đây là những mặt tích cực, mang lại hiệu quả nếu tận dụng và phát triển AI một cách hợp lý. Ngược lại, có thể

thấy, tất cả những ứng dụng từ AI đều có thể biến nhưng thông tin □có thành không□ hoặc □không thành có□, □đúng thành sai□, □sai thành đúng? □ Theo báo cáo của Cagemini⁽⁵⁾, 69% các tổ chức không thể ứng phó với các cuộc tấn công nâng cao nếu không có AI hỗ trợ. Nếu không sẵn sàng lường trước những mặt trái của sự phát triển AI sẽ là thách thức lớn trong công tác bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng ở hiện tại và tương lai.

Nguy cơ mất an toàn thông tin nội bộ: với sự phát triển mạnh mẽ của thời đại công nghệ hiện đại, nguy cơ rò rỉ thông tin nội bộ là một vấn đề cực kỳ nghiêm trọng và phải được quan tâm hơn bao giờ hết. Các ứng dụng AI có khả năng xâm nhập vào hệ thống máy tính và mạng nội bộ của Đảng từ nhiều phương diện khác nhau nhằm thu thập thông tin mật, gây rò rỉ các thông tin nội bộ trong Đảng, thông tin đảng viên □ đe dọa tính bảo mật của các hoạt động bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng. Việc các thế lực thù địch nắm bắt được các thông tin, chiến lược cho hoạt động chính trị sẽ gây cản trở, phá hoại sự thống nhất và uy tín của Đảng đối với quần chúng nhân dân.

Tính chính xác của thông tin: bởi AI có khả năng xử lý ngôn ngữ linh hoạt tự nhiên, tạo ra nội dung văn bản, hình ảnh, video hoặc âm thanh, thông tin giả mạo, tự sản xuất một loạt tin tức không chính xác hoặc thông tin xuyên tạc nhằm phá hoại nền tảng tư tưởng của Đảng. Bất kể người dùng ứng dụng AI nào cũng dễ dàng tạo ra nội dung/hình ảnh/video tự động sai sự thật, bịa đặt mà không có sự kiểm soát đảm bảo chất lượng và tính đúng đắn của thông tin. Phần lớn các văn bản hay câu trả lời đều không mang tính cập nhật và không có dẫn nguồn cụ thể. Chính những người sáng lập các ứng dụng này đã tự thừa nhận những nhược điểm như⁽⁶⁾: chỉ trả lời một cách chung chung mà thuật toán không thể cá nhân hóa, thiếu tính xác thực và không cung cấp nguồn gốc. Các nhà sáng lập AI không chịu trách nhiệm với thông tin mà chúng

trả lời, trách nhiệm này thuộc về người sử dụng ứng dụng tự sàng lọc để đảm bảo tính chính xác. Khi tất cả chỉ là những dữ liệu được lập trình bởi các thuật toán, cho nên với một thông tin được cung cấp, nhưng AI có thể xử lý thành nhiều chiều hướng khác nhau kết hợp phát tán, truyền truyền trên các trang mạng xã hội thông tin giả sẽ gây định hướng dư luận và tranh cãi, điều này có thể tạo ra sự nhầm lẫn và ảnh hưởng tiêu cực đến ý thức và lòng tin của người tiếp nhận thông tin.

Vấn đề quan trọng ở đây là các ứng dụng tương tác trực tiếp từ AI như Chat GPT, Chatbot có khả năng tự học hỏi liên tục, những vấn đề chúng có dữ liệu để xử lý thì người dùng chỉ việc khai thác giống như một *“bách khoa toàn thư”*, nếu người dùng phản hồi rằng nội dung trả lời là *“sai”* thì nó tự sửa chữa ngay để đưa ra câu trả lời đúng cho các lần giao tiếp sau đó, nếu những vấn đề mà chưa có thông tin, chúng lại tiếp thu các nội dung như một *“đứa trẻ”*. Người dùng có thể *“dạy”* chúng và nạp thông tin bất cứ lúc nào mà không xác minh tính đúng sai, sau đó chúng sẽ lấy dữ liệu đã được cung cấp để xử lý ngược lại thông tin cho người dùng, thậm chí các nội dung/hình ảnh/video giả mạo *“rất chân thực”* để đánh lừa người tiếp nhận. Đây có thể coi là một *“lỗ hổng”*, một *“mảnh đất”* để các thế lực thù địch lợi dụng và khai thác, tuyên truyền với mục đích xấu. Các thế lực thù địch cố tình lạm dụng các ứng dụng để truyền đạt những định kiến chủ quan, phủ nhận thực tế, đánh giá phiến diện, một chiều về lịch sử Việt Nam, các chủ trương, đường lối, chính sách của Đảng, xuyên tạc về Chủ tịch Hồ Chí Minh và Đảng Cộng sản Việt Nam.

Nguy cơ bảo mật thông tin cá nhân: cùng với sự phát triển của công nghệ, ngày càng xuất hiện nhiều quảng cáo mời gọi người dùng cài đặt các ứng dụng sử dụng trí tuệ nhân tạo. Tuy nhiên, đa số các liên kết này sẽ tới các ứng dụng giả mạo, không có giá trị pháp lý và có thể chứa

phần mềm theo dõi, gián điệp. Khi người dùng cài đặt những ứng dụng này trên điện thoại hoặc các thiết bị điện tử, luôn yêu cầu bắt buộc phải đăng ký tài khoản trong đó có cung cấp các thông tin cơ bản như: Họ tên, tuổi, địa chỉ, số điện thoại, email, định dạng khuôn mặt có liên kết xác thực hoặc liên kết với các tài khoản mạng xã hội đang dùng như: facebook, instagram, zalo, gây nguy cơ bị lộ thông tin cá nhân hoặc bị giám sát nhằm lừa đảo tài chính hoặc xâm phạm quyền riêng tư. Hơn nữa, có thể thu thập dữ liệu và giám sát hoạt động của người dùng mà không cần sự đồng ý, gây ra rủi ro về an ninh đồng thời nhằm mục đích mua chuộc, lôi kéo những người thiếu hiểu biết, lập trường tư tưởng không vững vàng tham gia vào các tổ chức lừa đảo, phản động của các thế lực thù địch, gây bạo loạn.

3. Trước xu thế phát triển của trí tuệ nhân tạo như hiện nay, yêu cầu đặt ra cho các ngành công nghiệp trí tuệ nhân tạo Việt Nam phải nắm bắt các cơ hội để tạo đột phá, làm chủ *“xu thế không thể đảo ngược”* và giải quyết những thách thức đi kèm. Triển khai đồng bộ, có hiệu quả Quyết định số 127/QĐ-TTg, ngày 26/01/2021 của Thủ tướng Chính phủ, Quyết định Ban hành Chiến lược quốc gia về nghiên cứu, phát triển và ứng dụng Trí tuệ nhân tạo đến năm 2030; Thực hiện có hiệu quả Nghị quyết Đại hội Đảng lần thứ XIII, đó là: *“Có chiến lược phát triển khoa học và công nghệ phù hợp với xu thế chung của thế giới và điều kiện đất nước, đáp ứng yêu cầu xây dựng và bảo vệ Tổ quốc trong giai đoạn mới, thích ứng với cuộc Cách mạng công nghiệp lần thứ tư”*⁽⁷⁾. Để chủ động trong công tác bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng cũng như dự đoán nguy hại từ các ứng dụng trí tuệ nhân tạo mà các thế lực thù địch, phản động bịa đặt nhằm phá hoại nền tảng tư tưởng của Đảng, chống phá Đảng, Nhà nước, Nhân dân và chế độ xã hội chủ nghĩa, chúng ta cần nhìn nhận rõ vấn đề và thực hiện một số giải pháp quan trọng sau đây:

Một là, tăng cường an ninh mạng và bảo

mật thông tin: các vấn đề về an ninh mạng trong Đảng phải được quan tâm hàng đầu, đầu tư vào công nghệ an ninh mạng tiên tiến và đảm bảo rằng hệ thống máy tính và mạng nội bộ được bảo vệ chặt chẽ. Các cán bộ Đảng, đặc biệt là những người có trách nhiệm quản lý thông tin và an ninh, cần được đào tạo chuyên sâu, nhận thức về nguy cơ từ các ứng dụng trí tuệ nhân tạo, nắm vững kiến thức và kỹ năng cần thiết để phòng ngừa và đối phó với các cuộc tấn công từ các thế lực thù địch, phản động. Đầu tư vào nghiên cứu và phát triển các công nghệ an ninh mạng mới nhằm đối phó với các ứng dụng trí tuệ nhân tạo độc hại. Việc phát triển các công nghệ tiên tiến và công cụ mã hóa dữ liệu sẽ góp phần quan trọng trong việc ngăn chặn sự xâm nhập và rò rỉ thông tin. Tập trung đầu tư vào xây dựng cơ sở hạ tầng công nghệ và phát triển các công cụ giám sát thông tin hiệu quả. Các công cụ này có thể sử dụng trí tuệ nhân tạo để phát hiện và lọc nội dung phá hoại, tin tức giả mạo và hoạt động chống phá của các thế lực thù địch.

Hai là, có kế hoạch xây dựng các ứng dụng AI chính thống của Đảng và Nhà nước: tính đến thời điểm hiện tại, ngoài các cơ quan báo chí, truyền thông còn có các kênh thông tin chủ lực trên nền tảng website⁽⁸⁾ và một số fanpage chính thống trên mạng xã hội facebook, zalo, tiktok...⁽⁹⁾ đã được xây dựng và đang vận hành hiệu quả nhằm mục đích truyền thông rất tốt, nhận được hiệu ứng tốt từ người dân, dễ tiếp cận và nắm bắt thông tin từ quần chúng nhân dân. Tuy nhiên, cần tận dụng hơn nữa thế mạnh của AI trong việc phân tích và phản hồi, xây dựng hệ thống các ứng dụng tiếp thu ý kiến, trả lời trực tuyến đối với các thắc mắc về chính sách và quyết định của Đảng và Nhà nước, tránh việc người dân tra cứu thông tin vào các ứng dụng AI không được kiểm duyệt nội dung. Điều này giúp toàn hệ thống chính trị nắm bắt và xử lý thông tin nhanh chóng, giúp điều chỉnh và cải tiến chính sách theo hướng phù hợp với tình hình mới và tiếp

thu ý kiến đa dạng của người dân.

Bên cạnh đó, cần tạo ra môi trường thuận lợi cho sự phát triển và ứng dụng AI, thiết lập mối quan hệ đối tác và hợp tác với các tổ chức, doanh nghiệp và chuyên gia trong lĩnh vực AI, hỗ trợ các doanh nghiệp và cộng đồng khởi nghiệp, đầu tư các dự án nghiên cứu, xây dựng trung tâm nghiên cứu và phát triển AI, cung cấp nguồn lực và hỗ trợ kỹ thuật cho các nhà nghiên cứu từ đó tạo ra một môi trường đa dạng và chia sẻ thông tin, kinh nghiệm và kiến thức về AI, đồng thời thúc đẩy quá trình số hóa và chuyển đổi số quốc gia. Qua công việc hợp tác, chúng ta có thể tận dụng tối đa tiềm năng của trí tuệ nhân tạo và đưa ra các giải pháp sáng tạo và bền vững cho sự phát triển của các ngành công nghệ.

Ba là, tăng cường vai trò của cơ quan chức năng trong việc quản lý, giám sát: cần xây dựng các chính sách và quy định rõ ràng về việc sử dụng AI, bao gồm các quy định về đạo đức và an ninh thông tin. Đồng thời, cần thiết lập các cơ quan giám sát và kiểm soát để đảm bảo rằng các ứng dụng AI tuân thủ các quy định và không gây ra hậu quả tiêu cực đối với nền tảng tư tưởng Đảng và quyền lợi của Nhân dân.

Các cơ quan chức năng cần tham gia tích cực vào công tác bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng, công tác đấu tranh và phản bác quan điểm sai trái, thù địch. Tăng cường phát hiện, điều tra và xử lý nghiêm, minh bạch, đảm bảo yếu tố rắn đe các trường hợp cá nhân và tổ chức lợi dụng các ứng dụng AI để chống phá Đảng và Nhà nước nhằm hạn chế những tác động tiêu cực từ ứng dụng AI.

Bốn là, tăng cường đào tạo kiến thức về AI: vấn đề đặt ra ở Việt Nam hiện nay là khoảng cách giữa phát triển của trí tuệ nhân tạo và đào tạo vẫn còn khá lớn. Cần phải đầu tư vào việc đào tạo và giáo dục kiến thức về AI cho mọi đối tượng, đặc biệt là cán bộ, đảng viên. Tăng cường tổ chức các khóa học, hội thảo kết hợp cung cấp các tài liệu về AI, giúp cán bộ, đảng viên hiểu

sâu hơn về nguyên lý hoạt động, nhận diện và hiểu rõ hạn chế và khả năng tiềm ẩn của các ứng dụng trí tuệ nhân tạo để nâng cao hiệu quả công tác bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng, đồng thời áp dụng trong việc thực hiện chuyển đổi số quốc gia hiện nay. Ngoài ra, cần khuyến khích các sáng kiến liên quan đến AI để tăng cường kiến thức và khả năng áp dụng thực tế.

Năm là, tăng cường tuyên truyền kiến thức ngành trí tuệ nhân tạo đến mọi đối tượng quần chúng nhân dân: tăng cường các chiến dịch tuyên truyền rộng rãi và đa dạng, thông qua các phương tiện truyền thông như truyền hình, radio, báo chí, mạng xã hội và các sự kiện công cộng. Sử dụng ngôn ngữ dễ hiểu, trực quan và không kỹ thuật để giải thích về khái niệm AI, phân tích những cơ hội và thách thức mà nó mang lại đối với cuộc sống hàng ngày để mọi đối tượng từ học sinh, sinh viên đến người lao động, người cao tuổi đều hiểu và sử dụng AI một cách đúng đắn. Lồng ghép những ví dụ thực tế vào bài tuyên truyền như việc sử dụng AI trong các lĩnh vực y tế, giáo dục, kinh tế và công nghiệp, mang tính thực tiễn, đảm bảo tính đúng đắn, tạo sự tin cậy, thu hút người nghe, mang lại hiệu quả.

Sáu là, nâng cao nhận thức cộng đồng: giải pháp then chốt tạo hiệu quả lâu dài trong quá trình tiếp nhận thông tin trên các ứng dụng AI vẫn phụ thuộc vào tính chủ động của mỗi cá nhân, phải tự làm chủ mục đích tìm hiểu, tự nâng cao **□ sức đề kháng □**, tăng cường **□ tự miễn dịch □**, tự chịu trách nhiệm của người sử dụng; luôn nêu cao tinh thần cảnh giác, tỉnh táo trước các thông tin được đưa ra từ AI, đặc biệt là các thông tin thời sự, chính trị, văn hóa, xã hội **□**; đấu tranh cho sự thật khi các sản phẩm truyền thông khi bị cắt ghép, xuyên tạc sai mục đích. Có trách nhiệm với những lời nói, luận điểm mà cá nhân đưa ra để không bị lợi dụng, lôi kéo vào mục đích xấu của các phần tử phản động; mỗi cá nhân cần góp tiếng nói, hình thành dư luận xã hội rộng rãi, vạch trần, lên án các hành vi truyền

tải các thông tin xấu độc nhằm chống phá Đảng và Nhà nước.

4. Với sự phát triển của công nghệ hiện đại và những diễn biến phức tạp của các âm mưu, thủ đoạn ngày càng tinh vi, khó nhận biết, vấn đề bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng hiện nay luôn là một vấn đề quan trọng và khó khăn hơn bao giờ hết, ngoài các giải pháp an ninh mạng, đào tạo nhận thức, nghiên cứu công nghệ, tăng cường tuyên truyền, giáo dục tư tưởng, đào tạo đội ngũ sàng lọc thông tin, có các biện pháp kiểm soát và giám sát thông tin, **□** đòi hỏi chúng ta phải luôn chủ động, đề cao cảnh giác, dù bằng hình thức nào cũng luôn có những phương thức và biện pháp hành động thích hợp để phản bác một cách mạnh mẽ, quyết liệt, ngăn chặn kịp thời sự chống phá về tư tưởng, lý luận của các thế lực thù địch. Điều này đòi hỏi sự đồng lòng của nhân dân, luôn giữ vững niềm tin tuyệt đối vào sự lãnh đạo của Đảng, đường lối, chính sách, pháp luật của Nhà nước, tin tưởng vào con đường đi lên chủ nghĩa xã hội./

(1) OpenAI GPT-3, ChatGPT, Google Duplex, IBM Watson Natural Language Understanding, NLG (Natural Language Generation) platforms, **□**

(2) DeepFaceLab, MidJourney, Reface, Dream Studio, DALL-E, Jasper Art, Pixray, Adobe Photoshop.

(3) Melodrive, Lovo.ai, Synthesys, Izotope RX, Murf, Listnr, Respeecher, Speechelo.

(4) Ban Thời sự: ChatGPT - Ứng dụng tăng trưởng kỷ lục và những lo ngại, <https://vtv.vn/cong-nghe/chatgpt-ung-dung-tang-truong-ky-luc-va-nhung-lo-ngai-20230202180351741.htm>, 02/02/2023.

(5) <https://www.capgemini.com/?s=AI&paged=2&SortByDate=0>.

(6) The New York Times: Who Is Liable for A.I. Creations?, <https://www.nytimes.com/2023/06/03/business/who-is-liable-for-ai-creations.html?searchResultPosition=4>, 03/6/2023.

(7) Đảng Cộng sản Việt Nam: *Văn kiện Đại hội lần thứ XIII*, Nxb. CTQG Sự thật, T.1, tr. 140.

(8) Một số web chính thống như: Chinhphu.vn; Baochinhphu.vn; Xaydungchinhhsach.chinhphu.vn **□**

(9) Một số fanpage chính thống như: Cổng Thông tin điện tử Chính phủ, Truyền hình Quốc hội Việt Nam, Báo điện tử VTV, VTV24 **□**